

Gospod
Boris Turk
turk.boris@gmail.com

Številka: 041-55/2020/2

Datum: 20. 01. 2021

Zadeva: Novela ZVDZ – ukinitve volilnih okrajev – odgovor

Dne 18. 12. 2020 smo prejeli vaša vprašanja povezana s predlogom novele Zakona o volitvah v državni zbor, EPA 1470-VIII (v nadaljnjem besedilu: predlog novele ZVDZ-D), ki ukinja volilne okraje in je bil v državnem zboru obravnavan decembra 2020. Sprašujete kaj točno pomeni, da bi se volilni okraji ohranili zgolj na administrativni ravni. Nadalje prosite za pojasnilo glede vprašanj:

- Ali bi volivci še vedno volili na istih mestih, kot doslej - na 88 različnih mestih?
- Ali bi se glasovi še vedno preštevali na teh mestih, kot doslej?
- Ali bi še vedno obstajalo 88 volilnih odborov, kot doslej?
- Kaj točno obravnavate pod pojmom ukinitve volilnega okraja? Imate s tem v mislih zgolj ukinitve funkcije predstavitve zgolj 1 kandidata z liste?

Navedeni predlog novele ZVDZ-D je novembra lani v zakonodajni postopek vložila skupina poslank in poslancev. Zakonodajni postopek je bil neuspešno končan, saj predlog zakona ni prejel zahtevane dvotretjinske podpore vseh poslancev. Ministrstvo za javno upravo (v nadaljnjem besedilu: MJU) je pristojno za sistemsko ureditev volilne zakonodaje in je v preteklosti že večkrat sodelovalo pri pripravi predloga novele ZVDZ z ukinitvijo volilnih okrajev, nazadnje leta 2019 v okviru priprave več rešitev za implementacijo odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-32/15-56, z dne 8.11.2018. Poslanski predlog novele ZVDZ-D vsebuje v večini enake rešitve kot [delovni osnutek novele ZVDZ – relativni fakultativni prednostni glas](#) iz junija 2020, ki je bil prav tako pripravljen v okviru MJU. V nadaljevanju vam podajamo pojasnila z vidika pristojnosti MJU.

Na podlagi predloga novele ZVDZ-D bi se volilni okraji ohranili le v administrativno tehničnem smislu organizacije in logistične podpore volitvam in Državni volilni komisiji. Volilni okraj tako ne bi bil več namenjen personalizaciji volitev oz. ne bi več imeli vloge pri dodeljevanju mandatov poslancem. Ohranitev volilnih okrajev na administrativni ravni bi pomenila, da bi bila še vedno za vsak volilni okraj imenovana volilna komisija, ki:

- določa volišča in območja volišč,
- imenuje volilne odbore,
- ugotavlja izid glasovanja v volilnem okraju in
- vodi neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami.¹

Volivci, bi še vedno volili na istih voliščih kot do sedaj. Po [podatkih Državne volilne komisije](#) je bilo na zadnjih splošnih volitvah poslancev RS v Evropski parlament v Sloveniji več kot 3.000

¹ 39. člen Zakon o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. [109/06](#) – uradno prečiščeno besedilo, [54/07](#) – odl. US in [23/17](#))

glasovalnih mest oz. volišč. Glasovanje na volišču vodijo volilni odbori, kar pomeni, da bi še vedno delovalo tudi več kot 3.000 volilnih odborov.

Na podlagi predloga novele ZVDZ-D iz novembra 2020 bi tako bila na glasovalni dan za volivca bistvena sprememba vsebina glasovnice in navodilo za glasovanje. Glasovnica bi vsebovala večje število kandidatov, saj bi volivec imel na izbiro enajst kandidatov pri vsakemu predlagatelju in ne več zgolj enega kandidata. Na zadnjih državnozborskih volitvah leta 2018 je bilo 28 list, kar pomeni, da bi na glasovnici (po predlogo novele ZVDZ-D) v primeru 28 list bilo navedenih 308 kandidatov. Nova glasovnica bi bila podobna glasovnici za volitve v Evropski parlament.²

Na podlagi predloga ZVDZ-D volivec glasuje tako, da na glasovnici obkroži zaporedno številko pred listo kandidatov, za katero glasuje, oziroma zaporedno številko pred imenom in priimkom kandidata, ki mu daje prednostni glas. Da v primeru pomot ne bi prišlo do prevelikega števila neveljavnih glasovnic, je predlagatelj predlagal rešitev, po kateri se bo štelo, da je glasovnica veljavna tudi, če volivec ni obkrožil zaporedne številke liste kandidatov, je pa obkrožil enega kandidata na listi. V teh primerih se šteje, da je volivec dal prednostni glas kandidatu, ki ga je obkrožil in glas listi, na kateri je kandidat. Če volivec ni obkrožil zaporedne številke liste, je pa obkrožil dva ali več kandidatov na isti listi, je glasovnica prav tako veljavna, se pa šteje, da je volivec oddal glas listi, na kateri so obkroženi kandidati, prednostni glas pa se ne upošteva. Enako velja, če je volivec glasoval na drugačen način, kot je določeno v zakonu, pa je iz nje jasno razvidno, za katero listo oziroma katerega kandidata je glasoval. V vsakem primeru so neizpolnjena glasovnica, glasovnica, s katero je volivec oddal več glasov različnim listam kandidatov, listi kandidatov in enemu ali več kandidatom na drugi listi ali kandidatom na različnih listah kandidatov ter druga glasovnica, na kateri ni mogoče ugotoviti, za katero listo je volivec glasoval, neveljavne.

Na podlagi predloga novele ZVDZ-D bi se tako zagotovil odločilni vpliv volivcev na dodelitev mandatov kandidatom v skladu z 80. členom ustave, hkrati bi se tudi implementirala odločba Ustavnega sodišča U-I-32/15-56 na način ukinitve volilnih okrajev, si čimer bi bila odpravljena ugotovljena neustavnost.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Anja Hostnik
Podsekretarka

Urška Gorenc
vodja službe po pooblastilu

² https://img.rtvsllo.si/_up/upload/2019/05/22/65586704.jpg